

Nr 72.

Ankom till riksdagens kansli den 22 november 1944 kl. 10 fm.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för G. Karlsson från viss betalningsskyldighet på grund av borgen.

I en till riksdagen den 20 oktober 1944 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 291, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att lantbrukaren Gustav Karlsson må befrias från skyldighet att till kronan utgiva det belopp å 6 273 kronor 22 öre jämte ränta, som han på grund av borgensförbindelse genom Aspelands och Handbörds domsagas häradsrätts utslag den 21 februari 1944 ålagts utgiva till kronan.

Genom beslut i november 1939 medgav domänstyrelsen, att arrendet av kronoegendomen Granhult i Kalmar län, vilken år 1925 utarrenderats för tiden 14 mars 1926—14 mars 1946, finge överlåtas å Per Persson-Bergenhammar. Vid arrendets övertagande överlämnade denne såsom säkerhet för arrendevillkorens fullgörande borgensförbindelser av lantbrukaren Gustav Karlsson i Fagerholm samt lantbrukaren K. Stenkula i Vellinge. Sedan Persson-Bergenhammar i början av år 1942 övergivit egendomen, har domänstyrelsen jämlikt 2 kap. 35 § lagen om nyttjanderätt till fast egendom övertagit densamma och utarrenderat den till annan person. Genom utslag den 21 februari 1944 har Aspelands och Handbörds domsagas häradsrätt ålagt Persson-Bergenhammar och Karlsson att solidariskt utgiva dels 6 273 kronor 22 öre, utgörande kronans fordran för husrötebrister på egendomen efter avdrag för vissa av Persson-Bergenhammar å densamma utförda arbeten, dels sex procent ränta å sagda belopp från den 5 augusti 1942, dels ock 65 kronor i rättegångskostnader. Då såväl Persson-Bergenhammar som Stenkula befunnits sakna utmättningsbara tillgångar, har utmätning den 13 april 1944 verkställt hos Karlsson för uttagande av kronans hela omförmälda fordran jämte 18 kronor i exekutionskostnader, eller tillhopa 7 014 kronor 88 öre.

I skrivelse den 22 april 1944 har Gustav Karlsson hemställt, att han måtte befrias från skyldighet att till kronan utgiva sistnämnda belopp eller så stor del därav som kunde finnas skäligt. Över framställningen ha efter remiss utlåtanden avgivits den 6 maj 1944 av domänstyrelsen, som vid sitt utlåtande fogat yttrande av jägmästaren i Hammarsebo revir, samt den 19 i samma månad av statskontoret.

Till stöd för sin ansökan har Gustav Karlsson anfört i huvudsak följande. Han hade redan tidigare måst utgiva 2 919 kronor 33 öre på grund av sin bor-

gensförbindelse. Skulle han nödgas att infria även nu ifrågavarande fordran, komme därigenom hans ekonomi att bliva fullständigt undergrävd. Genom utmätningen hade nämligen tagits i mät samtliga till Karlssons jordbruksfastighet hörande kreatur, maskiner och redskap. Därtill komme, att då dessa inventarier vid utmätningen endast värderats till 5 430 kronor, återstoden av fordringen torde komma att utsökas ur själva fastigheten. Denna fastighet jämte inventarier utgjorde Karlssons huvudsakliga tillgångar och avkastningen därav hans egentliga inkomst. Fastigheten hade ett taxeringsvärde av 9 200 kronor och ett saluvärde av 13 000—15 000 kronor samt vore intecknad för tillhoppa 11 000 kronor. Därutöver hade Karlsson skulder å sammanlagt omkring 6 700 kronor. Någon möjlighet att genom lån eller annorledes uppbringa medel till gäldande av ifrågavarande fordring hade Karlsson icke.

Jägmästaren i Hammarsebo revir har tillstyrkt bifall till ansökningsen.

Domänstyrelsen har i sitt utlåtande förordat, att Karlsson skulle helt befrias från betalningsansvar gentemot kronan, fränsett dock rättegångs- och exekutionskostnaderna.

Statskontoret har förklarat, att ämbetsverket icke ville motsätta sig domänstyrelsens förslag i ärendet.

Departementschefen har yttrat följande:

»Vad i ärendet förekommit synes giva vid handen, att det för Karlsson skulle leda till svåra ekonomiska konsekvenser, därest han skulle nödgas betala kronans ifrågavarande fordring. På grund härav och med hänsyn till vad i övrigt blivit i ärendet upplyst anser jag mig i anslutning till vad domänstyrelsen och statskontoret uttalat kunna tillstyrka, att Karlsson helt befrias från skyldighet att gälda det utdömda beloppet jämte ränta. I samband med fordringen uppkomna rättegångs- och exekutionskostnader synas däremot böra erläggas av Karlsson. Ärendet torde emellertid böra underställas riksdagens prövning.»

Utskottet.

Såsom framgår av den i ärendet förebragta utredningen synas starka bilighetsskäl tala för att kronan avstår från att utkräva ifrågavarande fordran. I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att lantbrukaren Gustav Karlsson må befrias från skyldighet att till kronan utgiva det belopp å 6 273 kronor 22 öre jämte ränta, som han på grund av ifrågavarande borgensförbindelse genom Aspelands och Handbörds domsagas häradsrätts utslag den 21 februari 1944 ålagts utgiva till kronan.

Stockholm den 21 november 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 73.